

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:
Pe un an: 25 lei
Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresându-se
la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă,
P.O. Box 136-137 — telex: 11226, București,
str. 13 Decembrie nr. 3.

Întâmpinînd alegerile

După marile aniversări din acest an — între care la loc de frunte au stat împlinirea a 60 ani de la răscoala țărănească din 1907, centenarul Independenței de stat a României, a 33-a aniversare a eliberării României de sub dominația fascistă, cu care prilej s-au făcut bilanțuri ale împlinirilor de astăzi și s-au evocat pagini de nemuritor eroism din istoria poporului român — întregul nostru popor întîmpină un alt important eveniment și anume alegerile pentru consiliile populare orașenești, municipale și comunale, care vor avea loc în 20 noiembrie 1977.

Acest eveniment îmbracă cu deosebire trei aspecte:

Primul este acela al desemnării candidaților pentru aceste alegeri, care sînt propuși în adunările cetățenești, oameni cunoscuți maselor de alegători, care s-au afirmat atît în activitatea obștească, cît și prin vrednicia lor la locul de muncă, prin ținuta lor cetățenească. În acest sens este bine să reținem următorul pasaj din Apelul Frontului Unității Socialiste: „Pentru mandatul de deputat în consiliile populare vor candida cei mai buni dintre cei mai buni muncitori, țărani, intelectuali, tineri și vîrstnici, bărbați și femei — români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități — oameni activi, energici, harnici, cu inițiativă, pătrunși de spiritul răspunderii față de societate...”

Al doilea aspect este acela al analizei realizărilor din fiecare localitate a țării, organele locale ale puterii de stat, consiliile populare municipale, orașenești și comunale aducînd un substanțial aport la prosperitatea generală, precum și, lucru vădit pentru oricine, la înflorirea localităților Patriei, la buna gospodărire și dezvoltare a lor. „Nu există oraș, comună sau sat — spunea Președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu — în cuvîntarea rostită la Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste din 12 octombrie a.c. — unde să nu pulseze o intensă activitate de construcție, unde să nu se ridice obiective industriale, agricole, locuințe, școli, spitale, dispensare, cămine culturale, case de cultură. Străbătînd țara, poți vedea mii și mii de șantiere industriale și sociale care demonstrează ritmul viu al dezvoltării țării, procesul accelerat de înnoire a tuturor localităților patriei.”

Orientativ încreștăm — ca să ne referim doar la un singur domeniu — că în anii 1976—1977 s-au construit 5224 noi săli de clasă, au fost date în folosință 22.000 locuri în creșe, 48.300 locuri în grădinițe, rețeaua sanitară a fost înzestrată cu aproape 10.000 locuri noi în spitale, în mai multe localități ale țării, între care și Sibiu, începîndu-se construcția unor noi unități spitalicești moderne.

„Rezultatele cu care ne mindrim — spunea cu același prilej Președintele Republicii noastre, Nicolae Ceaușescu — sînt și rezultatul activității Frontului Unității Socialiste care unește întregul nostru popor în activitatea organizată pentru asigurarea mersului ferm înainte al patriei.”

Al treilea aspect puternic reliefat în aceste zile premergătoare alegerilor din 20 noiembrie a.c. îl constituie realizările viitoare, proiectele de înlăturare, la nivelul țării sau la nivelul localităților, sintetizate atît de grăitor în Apelul Frontului Unității Socialiste, care reprezintă totodată o mișcătoare chemare, către toate categoriile de cetățeni, la muncă devotată pentru continua înflorire a patriei, a tuturor așezărilor sale.

În această privință este demn de reținut că în anul 1980 fiecare județ va realiza o producție industrială de cel puțin 10 miliarde lei. În felul acesta venitul țării va crește în chip simțitor, ceea ce va duce la dezvoltarea multilaterală a orașelor,
(Continuare în pag. 4)

Î. P. S. TEOCTIST ARĂPAȘ noul Mitropolit al Moldovei și Sucevei

După alegerea și intronizarea Î. P. S. Mitropolit Iustin ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, scaunul vlădicesc de arhiepiscop al Iașilor și mitropolit al Moldovei și Sucevei a rămas vacant.

scris în cronică Bisericii Ortodoxe Române ca vicar administrativ la Arhiepiscopia Iașilor, Episcop-vicar patriarhal, Episcop al Aradului și, mai ales, ca Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei.

A luat apoi cuvîntul nou-alesul Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Î. P. S. Teoctist, care a exprimat simțămintele pe care le trăiește în aceste clipe cînd Colegiul Electoral Bisericesc l-a chemat să urce în scaunul unde au păstorit odinioară, cu atîta rîvnă și dragoste de glia străbună, mitropoliții Varlaam, Dosoftei și Veniamin Costache, neuitatul patriarh Justinian Marina și Prea Fericitul Patriarh Iustin.

Joi, 6 octombrie a.c., a avut loc, la Departamentul Cultelor, înmînarea Decretului prezidențial de recunoaștere a Î. P. S. Teoctist în demni-

tatea de Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei.

Domnul președinte al Departamentului Cultelor, Ion Roșianu, înconjurat de colaboratorii
(Continuare în pag. 3)

Aspect de la înmînarea Decretului Prezidențial la Departamentul Cultelor. De la stînga la dreapta: Vicepreședintele Departamentului Cultelor Gheorghe Nenciu, Prea Fericitul Părinte Patriarh IUSTIN, Președintele Departamentului Cultelor Ion Roșianu, Î. P. S. Mitropolit Teoctist și Dir. adj. Iulian Sorin

Potrivit legiuirilor în vigoare, Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a rînduit, împreună cu forurile în drept, alegerea noului mitropolit al Moldovei și Sucevei pentru Duminică, 25 septembrie 1977, cînd în istoricul scaun al Mitropoliei

Moldovei și Sucevei a fost ales Î. P. S. Mitropolit Teoctist Arăpaș al Olteniei.

Departamentul Cultelor a fost reprezentat de D-l președinte Ion Roșianu, D-l vicepreședinte Gh. Nenciu, D-l director E. Munteanu și de D-l dir. adj. Iulian Sorin.

Luînd cuvîntul după cunoașterea rezultatului alegerilor, Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a rostit o frumoasă cuvîntare, în care a scos în lumină calitățile noului ales precum și înlăturirile pe care Î. P. S. Mitropolit Teoctist le-a în-

Aspect de la intronizare. Catedrala mitropolitană din Iași: Prea Fericitul Părinte Patriarh JUSTIN și Î. P. S. Mitropolit Teoctist al Moldovei și Sucevei

Î. P. S. Teoctist Arăpaș noul Mitropolit...

(Urmare din pag. 1)

Domniei Sale, a cerut domnului director Ioan Popescu să dea citire Decretului prezidențial, pe care l-a înmînat apoi Î. P. S. Mitropolit Teoctist.

După primirea Decretului, Î. P. S. Mitropolit Teoctist a rostit un cuvînt de respectuoasă mulțumire față de Conducerea de stat, în frunte cu Domnul Președinte al Republicii, Nicolae Ceaușescu, pentru înțelegerea largă și sprijinul acordat Bisericii Ortodoxe Române și tuturor cultelor religioase din Patria noastră, pentru libertatea religioasă deplină de care se bucură acestea în lucrarea de slujire a credincioșilor lor.

Î. P. S. Sa a încredințat pe domnul președinte al Departamentului Cultelor că va sluji cu dăruire Biserica strămoșească și va sprijini neabătut strădaniile poporului român de zidire a vieții sale libere și prospere, de slujire a aspirațiilor de dreptate, pace și colaborare ale poporului român și ale lumii întregi.

Luînd cuvîntul, domnul președinte Ion Roșianu a felicitat pe Î. P. S. Mitropolit Teoctist, care, prin primirea Decretului prezidențial, a fost recunoscut în demnitatea de Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei.

Domnia Sa și-a exprimat încrederea că Î. P. S. Mitropolit Teoctist va sprijini toate acțiunile patriotice ale credincioșilor din această parte a țării și va veghea la ocrotirea și păstrarea monumentelor istorice bisericești, care sînt pagini grăitoare din istoria frămîntată a Moldovei și Bucovinei.

La festivitatea de înmînare a Decretului prezidențial au luat parte: Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin, Î. P. S. Mitropoliți Nicolae al Ardealului și Nicolae al Banatului, P. S. Antonie Ploieșteanul, Episcop-vicar patriarhal, Adrian Botoșăneanul, Episcop-vicar la Mitropolia Moldovei și Sucevei, Nestor Severineanul, Episcop-vicar la Mitropolia Olteniei, și Eftimie Bîrlădeanul, Arhiepiscop-vicar la Episcopia Romanului și Hușilor, reprezentanți ai cultelor din țară și membrii permanentei consiliului eparhial — Iași.

Festivitățile de instalare a Î. P. S. Teoctist ca Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei au avut loc Duminică, 9 octombrie a. c.

În după-amiaza zilei de 8 octombrie au sosit la Iași Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin, Î. P. S. Mitropolit Teoctist, Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, Î. P. S. Arhiepiscop Antim al Tomisului și Dunării de Jos, P. S. Antonie Ploieșteanul, P. S. Nestor Severineanul, P. S. Eftimie Bîrlădeanul, consilieri patriarhali, consilieri eparhiali, reprezentanți ai altor culte și numeroși credincioși.

Din partea Departamentului Cultelor au sosit: Domnul președinte Ion Roșianu și D-l director Iulian Sorin.

A doua zi, la ora 9,30, în marea Catedrală mitropolitană din Iași s-a slujit Sfînta Liturghie de un sobor alcătuit din Î. P. S. Arhiepiscop Antim al Tomisului și Dunării de Jos, P. S. Episcop-vicar Adrian Botoșăneanul și P. S. arhiepiscop-vicar Eftimie Bîrlădeanul, înconjurați de preoți și diaconi.

După otpustul Sfîntei Liturghii, P. S. Episcop Antonie Ploieșteanul, vicar patriarhal, a citit *Gramata patriarhală* de înscăunare a Î. P. S. Teoctist ca Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei. Apoi, Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a înmînat Î. P. S. Teoctist cîrja de păstorie a Arhiepiscopiei Iașilor și Mitropoliei Moldovei și Sucevei.

După înmînarea cîrjei de păstorie cu formula îndătinată, Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a rostit o cuvîntare în care a zugrăvit chipul noului Mitropolit al Moldovei și Sucevei, a pus în lumină evlavia dreptmăritorilor creștini din Moldova și Bucovina, bogăția și frumusețea tradițiilor de pe aceste plaiuri ale țării, îndemnînd totodată pe Î. P. S. Mitropolit Teoctist să vegheze la păstrarea neștirbită a acestora, a mărturisirii de credință, a unității și coeziunii vieții credincioșilor încredințați spre arhipăstorie.

Precum odinioară „marele apostol al neamurilor la plecarea sa din mijlocul credincioșilor din Efes”, Prea Fericitul Patriarh Iustin a adresat Î. P. S. Mitropolit Teoctist următoarele îndemnuri: „Luată seama la înalt Prea Sfinția Voastră și la toată turma întru care Duhul Sfînt v-a pus arhipăstor, ca să păstoriți Biserica lui Dumnezeu pe care a cîștigat-o prin sîngele propriului Său Fiu... Să vă dovedeți după îndemnul apostolului, cu cuvîntul și mai ales cu fapta, pildă bună în toate, în propovăduirea învățăturii sănătoase și în apărarea credinței, întru sfințirea credincioșilor și în călăuzirea turmei dreptcredincioase pe calea mîntuirii. Iar dragostea de Biserica noastră sfință, căreia

v-ați făgăduit să-i închinați viața, să vă însoțească pururea și să vă întărească dragostea înalt Prea Sfinției Voastre de popor și de țară.”

A luat cuvîntul apoi P. S. Episcop-vicar Adrian Botoșăneanul, care, după ce a scos în lumină activitatea pe care Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a desfășurat-o, în cei 20 de ani de arhipăstorie la Iași, a arătat bucuria pe care o trăiesc dreptcredincioșii din Mitropolia Moldovei și Sucevei la primirea noului lor arhipăstor, el însuși fiu al plaiurilor bătrînei Moldove.

În cuvîntarea care a rostit-o, Î. P. S. Mitropolit Teoctist a dat glas sentimentelor care îl stăpîneau, în acele clipe solemne, sentimente coplesitoare, gîndind la cinstea, dar și la răspunderea la care a fost chemat.

Î. P. S. Sa a evocat chipul unor vrednici ierarhi care au strălucit pe jilțul vlădicesc din vechea capitală a Moldovei și a încredințat Sf. Sinod, pe Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin, că va continua pilduitoarea activitate a Prea Fericirii Sale, desfășurată în slujba Bisericii strămoșești și a poporului român.

La masa festivă care a urmat au rostit cuvîntări: Î. P. S. Nicolae, Mitropolitul Banatului, în numele Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, P. S. arhiepiscop vicar Eftimie în numele P. S. Episcop Partenie, P. C. prof. Mircea Chialda, rectorul

Institutului Teologic de grad universitar din București, în numele consiliilor profesionale ale Institutelor teologice din București și Sibiu, P. C. pr. Constantin Sîrbu, vicar administrativ la Mitropolia Moldovei și Sucevei, în numele angajaților Centrului eparhial, P. C. pr. Petru Gherghel, din partea Institutului teologic romano-catolic din Iași, P. C. preoți Scarlat Porcescu și Constantin Nonea, în numele foștilor colaboratori ai Prea Fericitului Părinte Patriarh Iustin, D-l prof. dr. Gheorghe Chipali, în numele membrilor Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Iașilor, D-l dr. Cauffman Simion, președintele comunității mozaice din Iași, D-l Radu Ștefan, în numele Cultului adventist de ziua a VII-a, P. C. pr. Teodor Bodnar și P. C. prot. Mihai Gheorghiu, în numele preoților și protopopilor din Eparhie, și P. C. Arhim. Dionisie Velea, starețul Mănăstirii Bistrița, în numele stareților, starețelor, viețuitorilor și monahilor din mănăstirile aflate în cuprinsul Mitropoliei Moldovei și Sucevei.

Tuturor le-a răspuns Î. P. S. Mitropolit Teoctist, mulțumindu-le pentru simțămintele exprimate, asigurîndu-i pe vorbitori și pe toți participanții la festivitățile de intronizare, de toată căldura, prețuirea și dăruirea înalt Prea Sfinției Sale pentru ca „această marea și unică lucrare culturală, artistică și bisericească din Biserica Ortodoxă Română să meargă mai departe așa cum a gîndit-o, cum a inițiat-o autorul ei, ctitorul ei, Prea Fericitul Patriarh Iustin”.

Întru mulți ani înalt Prea Sfințite Părinte Mitropolit!

T. R.

Un voluntar transilvănean în războiul de independență:

VINCENȚIU GRAMA

Între numeroșii preoți de mir care și-au înscris cu cinste numele în șirul luptătorilor pentru libertatea și independența pămîntului românesc, se numără și absolventul de Teologie, iar mai tîrziu preotul Vincențiu Grama. El este unul din tinerii transilvăneni care s-au înrolat ca voluntari în armata română, luînd parte la războiul de Independență din anii 1877—1878.

Cercetînd viața acestui smerit slujitor al altarului, ne putem convinge că el a fost unul din cei mai vrednici preoți ai generației sale, care a lucrat cu entuziasm și dăruire o viață întreagă pentru a fi de folos poporului din care făcea parte.

S-a născut în satul Rîușor, în apropiere de Făgăraș, la 23 noiembrie 1852, ca fiu al preotului Nicolae și al preotesei Ana. A făcut școala primară în satul natal și la „școala grănicerească” din satul învecinat Ohaba, continuînd studiile medii la renumitul liceu „Andrei Șaguna” din Brașov. Între anii 1873—1876 a urmat cursurile Institutului Teologic din Sibiu, unde a avut o seamă de dascăli vrednici, printre care Ioan Popescu, cunoscutul pedagog, Ilarion Pușcariu, istoric de seamă, mai tîrziu vicarul Arhiepiscopiei Sibiului, Dumitru Comșa, cunoscut agronom, etnograf și luptător pentru drepturile poporului român din Transilvania, Dimitrie Cunțan, profesor de Cîntări bisericești și alții.

Ca student teolog, a obținut rezultate frumoase la învățătură, fiind apreciat atît de profesori, cît și de colegii săi. Aceștia din urmă l-au ales în comitetul de conducere al Societății lor de lectură, fiind întîi casier, apoi rector al foii studențești în manuscris *Musa*.

După terminarea studiilor, împreună cu alți tineri intelectuali din Țara Făgărașului au pus bazele unei „Societăți” sau „Reuniuni de cîntări”. Autoritățile de atunci au refuzat însă să dea aprobarea pentru funcționarea legală a unei asemenea Reuniuni românești. Ea s-a putut constitui legal abia în 1885, sub numele de „Societatea română de diletanți Progresul”, care și propunea să dea reprezentații teatrale și corale în satele din Țara Făgărașului.

Proclamarea Independenței de Stat a României a avut un puternic răsunet și în rîndul maselor largi românești transilvănene, care își dădeau seama că actul de la 9 mai 1877 nu era decît un pas spre înfăptuirea unității depline a poporului

român, care s-a și realizat apoi, la 1 Decembrie 1918.

În acest iureș năvalnic al entuziasmului românesc a fost prins și tînărul Vincențiu Grama. La îndemnul avocatului Ioan Roman, unul din îndrumătorii vieții culturale-naționale a românilor din Țara Făgărașului, șase tineri intelectuali din aceste locuri au trecut munții, plecînd la București, pentru a intra ca voluntari în armata română. Aceștia erau Vincențiu Grama, Gheorghe Borzea, Damaschin Popa Radu, Ioan Dejenar, Ioan Popovici, toți funcționari și Corneliu Aiser, negustor. După o audiență la Ministrul de război, au fost primiți în armata română și repartizați la diferite unități militare. Dintre ei, numai primii trei au luat parte și la luptele care au avut loc în Bulgaria. Alături de ei, au luptat și alți tineri transilvăneni, între care: căpitanul bănațean Moise Grozea, căpitanul Constantin Șaguna, nepot al mitropolitului Andrei, sublocotenentul Dumitru Stanciu din Viștea, Constantin Folea din Streza-Cîrțișoara, Nicolae Comșa și frații Peligrad din Săliște Sibiuului, Petru Drăghici din Bobohalma, Constantin Berceanu din Zărnești, Manole Burbea din Brașov, Nicolae Ciuceanu din Orăștie, Iosif Negru din Kecskemet (Ungaria), Ieronim Gheaja, medicul Gh. Diamandi din Brașov, studentul în medicină Nicolae Grancea tot un făgărășan, asistentul de farmacie Adam Hențescu din Rîșca, jud. Hunedoara, și mulți alții.

Vincențiu Grama a fost repartizat la trupele de infanterie, în Regimentul II de Linie, din Divizia a III-a (armata operativă), din care au făcut parte și cunoscuții eroi Gheorghe Șonțu și Nicolae V. Mărăcineanu. Unul din colegii lui, Damaschin Popa Radu, relatează, după 50 de ani, că V. Grama organizase un cor, încît „companiile noastre ieșeau la exercițiu de cîmp cu corul în mai multe voci”.

Divizia a III-a a trecut Dunărea „în antegardă” la 15/27 august 1877, pe la Corabia. A luat parte la eroicele lupte din fața Plevnei din ziua de 30 august 1877, cunoscută sub numele de „a treia bătălie de la Plevna”, fiind încredințat cu asaltul redutei Grivița 2. În continuare, a luat parte la marile bătălii pentru cucerirea Plevnei, în lunile septembrie-noiembrie 1877, pînă la capitularea acesteia (28 noiembrie). În decembrie 1877 întreaga armată a fost regrupată, primind o nouă ordine de bătaie. Regimentul II de Linie a intrat în Divizia IV, Brigada I, participînd la luptele pentru cucerirea Vidinului. După lupte mai puțin intense, în cursul lunilor decembrie 1877 și ianuarie 1878, la 23 ianuarie (4 februarie st. n.) 1878 s-a încheiat armistițiul pentru încetarea ostilităților.

Vincențiu Grama a luat parte la toate luptele amintite mai sus. Pentru eroismul și dragostea cu

(Continuare în pag. 4)

